

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

(повне найменування закладу вищої освіти)

економічного факультету

(назва інституту/факультету)

Кафедра економіко-математичного моделювання

(назва кафедри)

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Інформаційні системи і технології в управлінні

(вказати назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

обов'язкова

(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма «Економіка: економічна кібернетика»

(назва програми)

Спеціальність 051 Економіка

(вказати: код, назва)

Галузь знань 05 «Соціальні та поведінкові науки»

(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

економічний факультет

(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська

(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники: Верстяк А.В., доцент кафедри економіко-математичного моделювання,
к.е.н.

(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача (-ів) <https://emm.cv.ua/teachers/verstyak-andrij-vasilovich/>

Контактний тел. +380372526847

E-mail: a.verstyak@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://classroom.google.com/c/MTgwODQ4NTM5OTA1>

Консультації Очні консультації – 4 год.

Вт, 11:10

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Призначення навчальної дисципліни полягає у оволодінні сучасними інформаційними системами, що призначені для автоматизації підприємств. Вміння приймати управлінські рішення на підставі інформації, отриманої за допомогою автоматизованої інформаційної системи Навчальна дисципліна входить до циклу професійної підготовки обов'язкових компонент освітньої програми «Інформаційні технології та моделювання в економіці» за спеціальністю 051 «Економіка». Навчальна дисципліна входить до циклу професійної підготовки обов'язкових компонент освітньої програми «Економіка: економічна кібернетика» за спеціальністю 051 «Економіка».

2. Мета навчальної дисципліни:

Формування у майбутніх спеціалістів знань і навичок щодо сучасних інформаційних систем і технологій, їх раціонального використання; набуття практичних навичок ефективного використання сучасних інформаційних технологій в процесі управлінської діяльності в організації.

3. Пререквізити.

Теоретико-методологічною базою для вивчення дисципліни є інформатика, економічна теорія, макроекономіка, мікроекономіка, фінанси, менеджмент, статистика, економетрика, моделі прийняття рішень в економіці

4. Результати навчання

Відповідно до освітньо-професійної програми підготовки магістрів галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки за спеціальністю 051 Економіка (освітня програма: «Економіка: економічна кібернетика») вивчення дисципліни сприяє формуванню компетентностей та програмних результатів навчання:

Загальні та фахові компетентності

СК7. Здатність застосовувати комп'ютерні технології та програмне забезпечення з обробки даних для вирішення економічних завдань, аналізу інформації та підготовки аналітичних звітів.

СК10. Здатність використовувати сучасні джерела економічної, соціальної, управлінської, облікової інформації для складання службових документів та аналітичних звітів.

Результати навчання:

Відтворювати моральні, культурні, наукові цінності, примножувати досягнення суспільства в соціально-економічній сфері, пропагувати ведення здорового способу життя.

Вміти аналізувати процеси державного та ринкового регулювання соціально-економічних і трудових відносин.

Ідентифікувати джерела та розуміти методологію визначення і методи отримання соціально-економічних даних, збирати та аналізувати необхідну інформацію, розраховувати економічні та соціальні показники.

Визначати та планувати можливості особистого професійного розвитку.

Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

Використовувати інформаційні та комунікаційні технології для вирішення соціально-економічних завдань, підготовки та представлення аналітичних звітів.

Вміти абстрактно мислити, застосовувати аналіз та синтез для виявлення ключових характеристик економічних систем різного рівня, а також особливостей поведінки їх суб'єктів.

Вміти використовувати інформаційні моделі даних, створювати програмне забезпечення для зберігання, видобування та опрацювання даних.

Демонструвати знання сучасних систем керування базами даних, проводити критичний аналіз використання конкретної моделі даних для розв'язання практичних завдань.

У підсумку вивчення навчальної дисципліни дає можливість студентам:

знати

- сутність інформаційних систем та їх значення в управлінні сучасними організаціями;
- сучасний стан і тенденції розвитку інформаційних технологій;

Змістовий модуль 2. Бухгалтерський облік із застосуванням інформаційної системи „ІС: Підприємство”												
Тема 5. Інформаційні системи обліку та їх роль в сучасній бухгалтерії	12	3		2		7						
Тема 6. Передумови та принципи, послідовність створення КСБО	15	2		5		8						
Тема 7. Адміністрування системи ІС: Підприємство	13	2		4		7						
Тема 8. Автоматизовані банківські системи обробки економічної інформації	25	3		4		18						
Разом за змістовим модулем 2	65	10		15		40						
Змістовий модуль 3. Методичні основи впровадження інформаційних систем на підприємстві												
Тема 9. Інформаційні процеси в управлінні організацією	8	1		4		3						
Тема 10. Методичні основи створення ІС та ІТ в управлінні організацією	7	1		4		2						
Тема 11. Інформаційні технології в системах управління	8	2		3		13						
Тема 12. Інформаційні технології стратегічного менеджменту	7	1		4		7						
Разом за змістовим модулем 3	45	5		15		25						
Змістовий модуль 4. Класи інформаційних систем												
Тема 13. Інформаційна технологія логістичних досліджень	14	3		5		4						
Тема 14. Інформаційні технології у фінансовому менеджменті	15	2		5		5						
Тема 15. Інформаційні технології управління персоналом	14	2		5		5						
Тема 16. Інформаційні технології виробничого менеджменту	17	3		5		16						
Разом за змістовим модулем 4	60	10		20		30						
Усього годин	210	30		60		120						

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми
1	Тема 1. Економічна інформація та засоби її формалізованого опису
2	Тема 2. Системи обробки економічної інформації та їхня роль в управлінні економічними об'єктами

3	Тема 3. Сучасні технології створення та функціонування інформаційних систем в економіці
4	Тема 4. Інформаційні системи обробки облікової інформації
5	Тема 5. Інформаційні системи обліку та їх роль в сучасній бухгалтерії
6	Тема 6. Передумови та принципи, послідовність створення КСБО
7	Тема 7. Адміністрування системи ІС: Підприємство
8	Тема 8. Автоматизовані банківські системи обробки економічної інформації
9	Тема 9. Інформаційні процеси в управлінні організацією
10	Тема 10. Методичні основи створення ІС та ІТ в управлінні організацією
11	Тема 11. Інформаційні технології в системах управління
12	Тема 12. Інформаційні технології стратегічного менеджменту
13	Тема 13. Інформаційна технологія логістичних досліджень
14	Тема 14. Інформаційні технології у фінансовому менеджменті
15	Тема 15. Інформаційні технології управління персоналом
16	Тема 16. Інформаційні технології виробничого менеджменту

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Формами поточного контролю є усна чи письмова (лабораторні роботи, тестування, контрольні роботи, презентації) відповідь студента та ін.

Формами підсумкового контролю є екзамен.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є:

- контрольні роботи;
- лабораторні роботи;
- тестові завдання;
- проекти;
- реферати;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (-10 балів). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Усі письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання, за яке нараховуються бали. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.

Критеріями оцінювання є:

при усних відповідях: повнота розкриття питання; логіка викладання матеріалу; використання основної та додаткової літератури; аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки; вміння аналізувати теоретичні проблеми з урахуванням світової і вітчизняної практики;

при виконанні письмових завдань: повнота розкриття питання, аргументованість і логіка викладення матеріалу, використання літературних джерел, законодавчих актів, прикладів та фактичного матеріалу тощо; цілісність, системність, логічність, вміння формулювати висновки; акуратність оформлення письмової роботи.

Максимальна оцінка знань студента під час навчальних занять за кожну тему (опитування, тестування, розв'язання задач), виконанні завдань для самостійної роботи, підготовці есе – 5 балів.

Проведення підсумкового контролю здійснюється у формі екзамену в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою дисципліни і в терміни, передбачені графіком

навчального процесу. Загальна підсумкова оцінка з дисципліни (максимум 100 балів) визначається як сума балів поточного і модульного контролю та результатів екзамену (як можливість отримання додаткових балів, якщо набрані протягом семестру бали не влаштовують студентів). У випадку отримання менше 50 балів за результатами загального підсумкового контролю, студент обов'язково здійснює перескладання для ліквідації академічної заборгованості.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно)
	F (1-34)	з можливістю повторного складання

Розподіл балів, які отримують студенти
Додатково
(для контролю та самоконтролю роботи студента)

Приклад для заліку

Поточне тестування та самостійна робота								Залік	Сума
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2					
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8		
5	5	5	15	5	5	5	15	40	100

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Приклад для іспиту

Поточне тестування та самостійна робота								Іспит	Сума
Змістовий модуль №3				Змістовий модуль № 4					
T9	T10	T11	T12	T13	T14	T15	T16		
5	5	5	15	5	5	5	15	40	100

5. Рекомендована література -основна

1. 1С: Бухгалтерия 7.7. Руководство пользователя. – М., Фирма „1С”, 2014. – 440 с.
2. Автоматизированные информационные технологии в экономике: Учебник / Под. ред. проф. Г.А. Титоренко.– М.: ЮНИТИ, 2004.– 399 с.
3. Акцент 6.0. Руководство по средствам конструирования.– Донецк.: ООО “Импакт”, 2000–2017.– 180 с.
4. Акцент 6.0. Руководство пользователя.- Донецк, ООО Импакт», 2000-2017.-267 с.
5. Береза А..М. Основи створення інформаційних систем: Навч. Посіб.- К.: КНЕУ.-140 с.
6. Бутинець Ф.Ф. та ін. Інформаційні системи бухгалтерського обліку: Підручник – Житомир: ПП „Рута”, 2014. – 544 с.
7. Герчикова И.Н. Менеджмент.-М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1995.–480 с.
8. Гужва В.М. Інформаційні системи і технології на підприємствах: Навч. Посібник. – К.: КНЕУ, 2001. – 400 с.
9. Дониченко А.Е., Гринев А..Г.Самоучитель по ведению бухучета на компьютере.- Донецк, ООО Импакт», 2015.-210 с.
10. Дубій О. 12 уроків з 1С: Бухгалтерії – Львів: БаК, 2001. – 216 с.
11. Избачков Ю.С., Петров В.Н. Информационные системы: Учебник для вузов. 2–е изд.– Спб.: Питер, 2015.–656 с.
12. Информационные технологии в бизнесе / Под ред. М.Желены.– СПб: Питер, 2012.– 1120 с.
13. Информационные системы в экономике: Учебник для студ. высш. учеб. заведений / В.Б. Уткин, К.В. Балдин.– М.: Издательский центр “Академия”, 2014.– 288 с.
14. Информационные технологии управления: Учеб. пособие для вузов / Под. ред. проф. Г.А. Титоренко.– 2–е изд., доп.– М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2015.– 439 с.
15. Інформаційні системи бухгалтерського обліку: Підручник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050106 “Облік і аудит”. / Ф.Ф.Бутинець, С.В. Івахненко, Т.В.Давидюк, Т.В.Шахрайчук. За ред. проф. Ф.Ф.Дитинця; 2–е вид., перероб. і доп.– Житомир: ПП “Рута”, 2012.– 544 с.
16. Інформаційні системи і технології в економіці: Посібник для студ. вищих навч. закладів / За редакцією В.М. Пономаренка.– К.: Видавничий центр “Академія”, 2002.– 544 с.
17. Інформаційні технології в організації бухгалтерського обліку та аудиту: Навч. посіб.– К.: Знання–Перс, 2013.– 349 с.
18. Корнеев В.И., Гареев А..Ф., Васютин С.В.,Райх В.В. Базы данных. Интеллектуальная обработка информации.-М.: “Нолидж”, 2015.-352 с.
19. Кухтин А.А., Гринев А.Г. Акцент. Акцент.Руководство программиста.VBScript .- Донецк, ООО Импакт», 2011.-210 с.
20. Кухтин А.А., Гринев А..Г. Акцент. Руководство пользователя.- Донецк, ООО Импакт», 2001.-210 с.
21. Кухтин А.А., Гринев А..Г. Акцент. Средства конструирования.- Донецк, ООО Импакт», 2001.-210 с.
22. Організація інформаційних систем бухгалтерського обліку: Методичні вказівки до лабораторних робіт / Укл. Григорків В.С., Ходаковська Н.Й., Білоскурський Р.Р., Якутова О.Ю.– Чернівці: Рута, 2004.– 56 с.

23. Організація інформаційних систем зовнішньоекономічної діяльності: Методичні вказівки до лабораторних робіт / Укл. Григорків В.С., Ходаковська Н.Й., Якутова О.Ю., Маханець Л.Л., Коваль Б.О. – Чернівці: Рута, 2004.– 56 с.
24. Організація інформаційних систем маркетингу: Методичні вказівки до лабораторних робіт / Укл. В.С.Григорків, Л.Л.Маханець, Н.Й.Ходаковська, О.Ю.Якутова.– Чернівці: Рута, 2004.– 52 с.
- 25.
26. Організація інформаційних систем у фінансово–кредитних установах: Методичні вказівки до лабораторних робіт / Укл.: Григорків В.С., Ходаковська Н.Й., Маханець Л.Л., Якутова О.Ю., Генцарюк Ж.В.– Чернівці: Рута, 2004.– 85 с.
27. Основи інформаційних систем: Навч. посібник.– Вид. 2–ге, перероб. і доп. / В.Ф. Ситник, Т.А. Писаревська, Н.В. Єрьоміна, О.С. Красва; За ред. В.Ф.Ситника.– К.: КНЕУ, 2001.– 420 с.
28. Основи створення інформаційних систем: Навч. посібник.– 2–ге вид., перероб. і доп. / Береза А.М.– К.: КНЕУ, 2001.– 214 с.
29. Питеркин С.В., Оладов Н.А., Исаев Д.В. Точно вовремя для России. Практика применения ERP–систем, 2–е изд.– М.: Альпина Паблишер, 2003.– 368 с.
30. Пономаренко В.С., Павленко Л.А., Максименко І.О. Проектування баз даних .-К.: ІЗМН, 1997.-172 с
31. Проектування інформаційних систем: Підручник / За редакцією В.С.Пономаренка.– К.: Видавничий центр “Академія”, 2015.–448 с.
32. Проектування інформаційних систем: Посібник / За редакцією В.С. Пономаренка. – К.: Видавничий центр „Академія”, 2015. – 488 с.
33. Саймон А.Р. Стратегические технологии баз данных: менеджмент на 2000 год.- М.: Финансы и статистика, 1999.- 479 с.
34. Твердохліб М.Г. Інформаційне забезпечення менеджменту: Навч. посібник.– Вид. 2–ге, доп. та перероб. – К.: КНЕУ, 2012.– 224 с.
35. Устинова Г.М. Информационные системы менеджмента: Основные ан. технологии в поддержке принятия решений / Учеб. пособие.– Спб: Из–во “ДиаСофт ЮП”, 2012.– 368 с.
36. Хансен Г., Хансен Д. Базы данных. Разработка и управление.- М.: ЗАО «Изд. Бином»,1979.-704 с.
37. Чистов Д.В. Хозяйственные операции в компьютерной бухгалтерии 7.7. – М., 2000. – 576 с.: ил.

6. Інформаційні ресурси

1. Інтернет–джерела

- 1) <http://uk.wikipedia.org>
- 2) <http://ukrstat.gov.ua/>
- 3) <http://data.worldbank.org/>
2. Наукова бібліотека Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича // www.library.chnu.edu.ua.
3. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського // www.nbuv.gov.ua.